

U.G. 4th Semester Examination - 2022

SANSKRIT

[PROGRAMME]

Skill Enhancement Course (SEC)

Course Code : SANS-G-SEC-T-02

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.*

1. Answer any **five** of the following into Bengali, English or Sanskrit: $2 \times 5 = 10$

নিম্নলিখিত যে-কোনো পাঁচটি প্রশ্নের উত্তর বাংলা, ইংরেজি অথবা সংস্কৃত ভাষায় লেখ :

i) Write the definition of Āyurveda? Who is the father of Āyurveda?

আয়ুর্বেদের সংজ্ঞা লেখ। আয়ুর্বেদের জনক কে?

ii) What is पञ्चकर्म according to Āyurveda?

আয়ুর্বেদ অনুসারে পঞ্চকর্ম কি?

iii) Write the names of two commentators of चरकसंहिता?

চরকসংহিতার দুজন টীকাকারের নাম লেখ।

iv) How many chapters are there in the सुश्रुतसंहिता? Mention any one of them.

सुश्रुतसंहिताয় কতগুলি অধ্যায় বিদ্যমান? যে-কোনো একটি অধ্যায়ের নামোল্লেখ কর।

v) What is the definition of Seasonality?

ঋতুসাত্ম্য বলতে কি বোঝ?

vi) When does a person become weak?

মানুষ কখন হীনবল প্রাপ্ত হয়?

vii) What is meant by औकस्यात्मम्?

‘ওকস্যাত্ম’ বলতে কি বোঝায়?

viii) Name the author of the following text:

रुग्बिनिश्चयः रसरत्नाकरः

रुग्बिनिश्चय ও রসরত্নাকর

2. Answer any **four** of the following into Bengali, English or Sanskrit: $5 \times 4 = 20$

নিম্নলিখিত যে-কোনো চারটি প্রশ্নের উত্তর বাংলা, ইংরেজি অথবা সংস্কৃত ভাষায় লেখ :

i) Describe the eight components of Āyurveda.

‘অষ্টাঙ্গ আয়ুর্বেদ’ বর্ণনা কর।

ii) Describe the diet and regimen for Autumn Season.

শরৎকালের আহাৰবিহার আলোচনা কর।

iii) Write a short note on the आत्रेय tradition of Āyurveda.

आयुर्वेदे आत्रेय परम्परा सम्पर्के संक्षिप्त आलोचना कर।

iv) What are the major difference between Fall Winter and Late Winter Season according to चरकसंहिता?

चरकसंहिता अनुसार हेमन्त ও শিশিরকালের মধ্যে প্রধান পার্থক্য আলোচনা कर।

v) Write a short note on माधवकर in the field of आयुर्वेद-शास्त्र।

आयुर्वेद शास्त्रे माधवकरेण अवदान संक्षिप्त भावे आलोचना कर।

vi) Translate into Bengali or English:

বাংলায় অথবা ইংরাজিতে অনুবাদ কর :

दिवा शीतगृहे निद्रां निशि चन्द्रांशुशीतले।

भवेच्चन्दनदिग्धाङ्गः प्रवाते हर्म्यमस्तके ॥

व्यजनैः पाणिसंस्पर्शैश्चन्दनोदकशीतलैः।

सेव्यमानो भजेदास्यां मुक्तामणिविभूषितः ॥

काननानि च शीतानि जलानि कुसुमानि च।

ग्रीष्मकाले निषेवेत मैथुनाद् विरतो नरः ॥

3. Answer any **one** question as directed: 10×1=10

নির্দেশমতো যে-কোনো একটি প্রশ্নের উত্তর লেখ :

i) Discuss the origin and development of Indian Āyurveda.

ভারতীয় আয়ুর্বেদের উৎপত্তি ও ক্রমবিকাশ আলোচনা কর।

ii) Write short notes on any **two** of the following topics.

নিচের যে-কোনো দুটি বিষয়ে সংক্ষিপ্ত টীকা লেখ :

a) *Carakasamhitā* (चरकसंहिता)

चरकसंहिता

b) *Susrutasamhitā* (सुश्रुतसंहिता)

सुश्रुतसंहिता

c) *Aṣṭāṅgasamgraha* (अष्टाङ्गसंग्रहः)

अष्टाङ्गसंग्रहः

d) *Aṣṭāṅgahr̥daya* (अष्टाङ्गहृदयः)

अष्टাঙ্গহৃদয়

iii) Describe broadly the suitable diet and regimen for Winter Season and Summer Season.

শিশির ঋতু ও গ্রীষ্ম ঋতুর আহারবিহার বিস্তৃতভাবে আলোচনা কর।

iv) Explain with context into Bengali or English:

বাংলায় অথবা ইংরাজিতে সপ্রসঙ্গ ব্যাখ্যা কর :

वर्षाशीतोचिताङ्गानां सहसैवार्करशिमभिः ।

तप्तनामाचितं पित्तं प्रायः शरदि कुप्यति ॥

तत्रान्नपानं मधुरं लघु शीतं सतिक्तकम् ।

पित्तप्रशমনं सेव्यं मात्रया सुप्रकाङ्क्षितैः ॥

लावान् कपिञ्जलानेणानुरभ्रान् शरभान् शशान् ।

शालीन् सयवगोधूमान् सेव्यानाहुर्घनात्यये ॥
